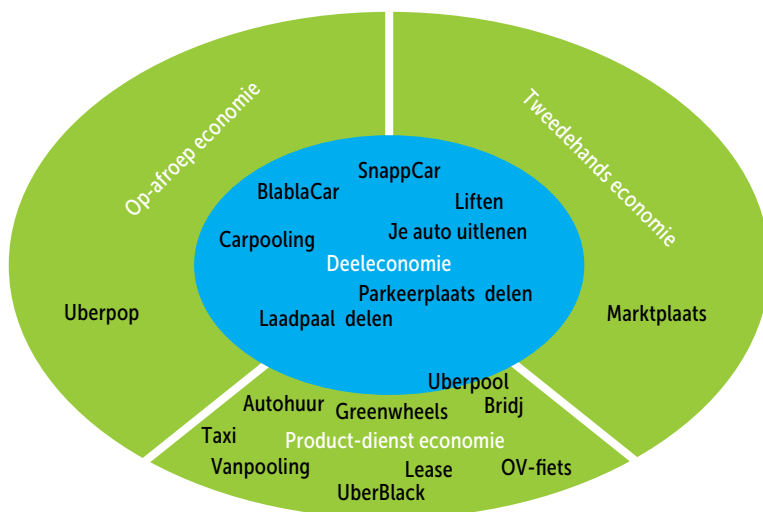

1 Wat is autodelen? Definities en afbakening

Bij het maken van beleid zijn heldere definities van belang. Er zijn veel ontwikkelingen op het gebied van autodelen en er ontstaan veel nieuwe vormen van gedeelde mobiliteit. Dat maakt het lastig een eenduidige definitie te geven. Deze factsheet gaat eerst in op de begrippen 'collaborative consumption', 'deeleconomie' en 'gedeelde mobiliteit'. Daarna komt het begrip 'autodelen' aan de orde.

- op-afroep economie: internetplatforms die consumenten met elkaar in contact brengen rond het verlenen van diensten (bijvoorbeeld taxiriten of klussen in huis);
- product-diensteconomie: een consument krijgt toegang tot een product of dienst dat in handen is van een bedrijf. Voorbeeld: autoverhuur aan consumenten;
- tweedehands-economie.

Figuur Gedeelde Mobiliteit.
Bron: CROW-KpVV, op basis van Frenken, Meelen, Arets en Van der Glind, 2015

Gedeelde mobiliteit

Op basis van het bovenstaande valt een indeling te maken van diensten op het gebied van gedeelde mobiliteit.

Volgens dit schema vallen klassieke deelauto's niet onder de deeleconomie, omdat het daarbij niet gaat om het beter benutten van ongebruikte goederen of diensten. Anderen beweren dat peer-2-peer carsharing niet onder autodelen valt, omdat deze auto's niet 24 uur per dag beschikbaar zijn.

Meer over de deeleconomie in *factsheet 4: Maatschappelijke trends en autodelen*.

Wat is een deelauto?

Ruime definitie

Volgens *Frenken (2013)* is autodelen een systeem dat mensen in staat stelt lokaal beschikbare auto's te huren op elk gewenst moment en voor elke tijdsduur.

Definitie VNG ten behoeve van de parkeerverordening

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hanteert in de modelparkeerverordening de volgende definitie van autodelen: "Het herhaald en opeenvolgend gezamenlijk gebruik van motorvoertuigen op grond van een overeenkomst tussen natuurlijke personen en een aanbieder of tussen natuurlijke personen uit meer dan één huishouden".

Deeleconomie: van bezit naar toegang

Meelen en Frenken (2014) definiëren de deeleconomie als "het fenomeen dat consumenten elkaar gebruik laten maken van hun onderbenutte consumptiegoederen, eventueel tegen betaling". Bij de deeleconomie gaat het om de toegang tot diensten tussen consumenten onderling.

De deeleconomie¹ is onderdeel van het bredere begrip *collaborative consumption*: vormen van duurzame consumptie, die een alternatief bieden voor de aankoop van eerstehands goederen. Naast de deeleconomie vallen hieronder:

¹ Bron: Koen Frenken, Toon Meelen, Martijn Arets en Pieter van de Glind, *Wat is nu eigenlijk deeleconomie?* 27 maart 2015, MeJustice.

Bouwstenen:

- *Herhaald en opeenvolgend gebruik*: Autodelen doe je niet eenmalig. Meestal hebben de deelnemers een abonnement bij een aanbieder of bestaat er een vast verband van particuliere deelnemers (buren, vrienden, familie).
- *Motorvoertuigen*: autodelen gaat in de praktijk om kleinschalig personenvervoer. Via platforms als Floop2 is het overigens ook mogelijk om vrachtwagens, graafmachines en andere bedrijfsmiddelen te delen.
- *Overeenkomst*: bij bijvoorbeeld buren die elkaar af en toe de auto uitlenen is er geen sprake van autodelen, omdat het delen niet georganiseerd is. Met een aanbieder kan de gemeente afspraken maken, bijvoorbeeld over een gereserveerde parkeerplek.

Peer-2-peer carsharing valt niet binnen deze definitie, omdat er geen sprake is van een abonnementsvorm. Voor de parkeerverordening is dit geen probleem, omdat er geen aparte parkeerplaatsen nodig zijn (zie ook *factsheet 9*: Parkeervergunning voor autodelen).

Vormen van autodelen

Er zijn globaal vijf vormen van autodelen, die onder twee hoofdgroepen vallen: aanbieders die voertuigen aanbieden en gebruikers die onderling auto's delen.

Aanbieder biedt deelauto's aan:

- Aanbieders van *klassiek autodelen* beheren een eigen vloot van deelauto's. Die deelauto's hebben bijna altijd een vaste parkeerplaats en

zijn 24 uur per dag beschikbaar zonder tussenkomst van een persoon.

- Bij *oneway carsharing* pik je ergens een deelauto op. Op de plek van bestemming laat je deze achter.
- *Zakelijk autodelen* kan op verschillende manieren:
  - 1 auto's van de zaak of leaseauto's worden tussen collega's gedeeld voor zakelijk gebruik;
  - 2 auto's worden gedeeld met andere werkgevers;
  - 3 werknemers verhuren hun leaseauto aan andere particulieren, via peer-2-peer-platforms;
  - 4 werkgevers hebben een of meer poolauto's voor zakelijke ritten. Soms kunnen werknemers de poolauto huren voor privégebruik in de avonden en weekenden.

Onderling autodelen:

- Bij *peer-to-peer carsharing* (p2p) verhuren particulieren hun eigen auto via een online platform dat vraag en aanbod bij elkaar brengt.
- Bij *particulier autodelen* gebruiken buren, vrienden of familie samen een auto, zonder bemiddeling van een online platform of organisatie. Hiervoor kunnen ze een overeenkomst sluiten. Als ze lid zijn van de *Vereniging Gedeeld Autogebruik* kunnen ze een speciale autodeelverzekering afsluiten. Er is sprake van een gesloten systeem waarbij de deelnemers de spelregels bepalen en de kosten onderling delen.

Meer informatie over de vormen van autodelen en mengvormen staat in *factsheet 6*: Vormen van autodelen.

Aanbieder biedt
deelauto aan

klassiek

oneway

zakelijk

Gebruikers delen
auto's onderling

peer-2-peer

particulier autodelen

Verschillen en onderscheid

- Autodelen verschilt van traditionele autoverhuur, waarbij de klant de auto dient op te halen bij het verhuurbedrijf en de auto doorgaans alleen per hele dag kan huren.
- Autodelen verschilt ook van leasen, omdat een leaseauto niet wordt gedeeld in het dagelijks gebruik.
- Autodelen verschilt van taxidiensten in de zin dat een autodeler de auto zelf bestuurt.
- Autodelen is iets anders dan carpoolen. Bij carpoolen reis je samen met anderen in één auto. Bij autodelen gebruiken verschillende mensen hetzelfde voertuig op verschillende momenten.
- Een poolauto is een zakelijke deelauto. Poolauto's kunnen ook worden gedeeld met particulieren.
- 'Ridesourcing'-diensten als Uber vallen niet onder autodelen (en niet onder carpoolen).

Veelgebruikte criteria voor (klassiek) autodelen:

- De auto moet dag en nacht beschikbaar zijn (*gaat niet op bij systemen op basis van sleuteloverdracht*).
- De auto moet gemakkelijk en in de buurt opgehaald kunnen worden.
- De afspraken tussen de aanbieder en gebruiker zijn van langere duur (abonnement).
- Gebruik voor kortere periodes moet mogelijk zijn.
- De technische kwaliteit van de auto moet goed zijn en daarnaast moet een goede service gegarandeerd zijn, bijvoorbeeld een 24/7 klantenservice en een klachtenregeling.
- De exploitant garandeert toegang tot iedere, eerder geïdentificeerde natuurlijke of rechtspersoon.
- De voertuigen voldoen aan bepaalde euronormen of CO₂-normen.

Terminologie

Autodelen en autodate

Ooit was de term autodate gangbaar. Omdat een aanbieder de term *autodelen* had geclaimd, kon deze term niet worden gebruikt. Inmiddels bestaat deze partij niet meer. De term autodelen is beter. In parkeerverordeningen en op bebording komt de term *autodate* nog wel voor. Omdat deze term buiten gebruik raakt, is het raadzaam de oude bebording te vervangen.

Internationale termen

De internationale naam voor autodelen is *carsharing*. Groot-Brittannië en Ierland zijn hierop een uitzondering, daar staat carsharing juist voor carpooling. Deelautosystemen heten daar *car clubs*.

Nieuwe termen nodig!

Vanwege de snelle ontwikkelingen is er nog geen eenduidige terminologie, of zijn er nog geen goede vertalingen beschikbaar. Een voorzet voor een nieuwe indeling:

- Aanbieder met vloot:
  - standplaatsgebonden (bijvoorbeeld GreenWheels)
  - zonder standplaats (bijvoorbeeld Car2Go)
- Onderling autodelen:
  - autodelen met je burens (bijvoorbeeld via Vereniging voor Gedeeld Autogebruik)
  - een online community (bijvoorbeeld SnappCar)

Over CROW-KpVV

In opdracht van de gezamenlijke overheden voert CROW een KpVV-Meerjarenprogramma uit, met als doel een bijdrage leveren aan het competentier maken van de overheid op het gebied van mobiliteit. CROW-KpVV is actief op de volgende gebieden: Collectief Vervoer, Fiets (onder het merk CROW-Fietsberaad), Mobiliteit en Wegontwerp. In een breed netwerk met andere kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties is CROW-KpVV betrokken bij actuele ontwikkelingen in het decentrale beleid en verspreidt en borgt relevante kennis. CROW-KpVV signaleert nieuwe ontwikkelingen, geeft aan wat hun betekenis is en wat de gevolgen kunnen zijn.

Colofon

Wat is autodelen?

uitgave

CROW-KpVV, Ede
Deze uitgave is gefinancierd uit het KpVV-Meerjarenprogramma dat CROW uitvoert namens de gezamenlijke overheden. CROW-KpVV heeft als doel een bijdrage leveren aan het competentier maken van de overheid op het gebied van mobiliteit.

tekst

Advier Mobiliseert

eindredactie

Imago Mediabuilders, Amersfoort

fotografie

CROW-KpVV

vormgeving

Inpladi bv, Cuijk

productie

CROW Media

contact

CROW klantenservice:
klantenservice@crow.nl of (0318) 69 53 15

bestellen

Deze uitgave is gratis te downloaden/
bestellen via www.crow.nl/autodelen

**Praktische kennis
direct toepasbaar**

